

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 2538

гр. Бургас, 24.04.2024 г.

РАЙОНЕН СЪД – БУРГАС, LX ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесет и четвърти април през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ФИЛИП СТ. РАДИНОВ

като разгледа докладваното от ФИЛИП СТ. РАДИНОВ Гражданско дело № 20232120107554 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 628 – чл. 633 от ГПК вр. чл. 267 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС).

СТРАНИ в главното производство:

Ищец: „*****“ ЕАД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. Бургас, *****, сг. „*****“, ет. 4, с процесуален юрисконсулт Н. В..

Ответник: И. С. С., ЕГН ***** с адрес гр. Бургас, *****.

Поради невъзможността да бъде открит на заявените от ответника постоянен, настоящ адрес и месторабота, по реда на чл. 47 от ГПК, на същият е назначен особен представител – адв. Н. А., Адвокатска колегия – гр. Бургас с адрес *****.

Настоящият съдебен състав, възползвайки се от правомощията си по чл. 629, ал. 1 от ГПК вр. чл. 267 от ДФЕС намира, че следва да бъде отправено запитване до Съда на Европейския съюз във връзка с тълкуване на разпоредби от правото на Европейския съюз, които са от значение за правилното решаване на настоящото дело. Съображенията за това са следните:

I. Описание на фактите по делото:

Производството по гражданско дело № 7554/2023 г. на Бургаски районен съд е образувано по предявени от „*****“ ЕАД срещу И. С. С., искове за установяване в отношенията между страните, че ответникът дължи на ищеца сумата от 693,56 лева, представляваща главница за доставена, отведена и пречистена вода в обект на потребление, находящ се в гр. Бургас, *****, аб. № 953306 за отчетен период от 17.03.2020 г. до 12.05.2023 г. и период на фактуриране от 25.08.2021 г. до 25.05.2023 г., ведно със законната лихва върху посочената главница, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 27.10.2023 г., до окончателното изплащане на задължението и сумата от 81,30 лева, представляваща обезщетение за забава за периода от 25.09.2021 г. до 24.10.2023 г., на основание чл. 415 ал. 1 т. 2, вр. чл. 422 от ГПК, вр. чл. 79 и чл. 86 ал. 1 от ЗЗД.

Ищецът твърди, че ответникът притежава качество на потребител на ВиК услуги за процесния имот, съобразно ОУ на ищеца. Сочи се, че в процесния период ответникът е потребил доставена, отведена и пречистена вода в процесния обект на потребление, за което са издадени съответни фактури, като ответникът не е заплатил задълженията си по фактурите в 30 дневен срок от датата на издаване на всяка от тях, съобразно чл. 33 ал. 2 от ОУ. Излага се, че предвид неизпълнението от страна на ответника се е породило задължение за обезщетение за забава от падежа на всяка фактура. Поддържа се, че за процесните задължения ищецът се е снабдил със заповед за изпълнение, връчена на длъжника по реда на чл. 47 ал. 5 от ГПК и дадените от съда указания са породили правен интерес за заявителя да предявени настоящия иск по реда на чл. 422 от ГПК.

Направено е искане за уважаване на предявените искове.

Претендира се присъждането на съдебно - деловодни разноски.

В законоустановения срок по чл. 131 ал. 1 от ГПК ответникът чрез особения си представител е подал отговор на исковата молба, в който е застъпено становище за неоснователност на предявените искове. Оспорва се твърдението на ищеца, че ответника е собственик на имота, респ. потребител на ВиК услуги. Оспорва се твърдяното от ищеца потребление в имота, респ. размера на претенциите. Направено е възражение за изтекла тригодишна погасителна давност за вземанията. Оспорва се претенцията за лихва.

Направено е искане за отхвърляне на предявените искове.

II. Приложимо национално право:

ЗАКОН за защита на потребителите

В сила от 10.06.2006 г.

Обн. ДВ. бр.99 от 9 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.51 от 23 Юни 2006г., изм. ДВ. бр.53 от 30 Юни 2006г., изм. ДВ. бр.59 от 21 Юли 2006г., изм. ДВ. бр.105 от 22 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.108 от 29 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.31 от 13 Април 2007г., изм. ДВ. бр.41 от 22 Май 2007г., изм. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.64 от 7 Август 2007г., изм. ДВ. бр.36 от 4 Април 2008г., изм. ДВ. бр.102 от 28 Ноември 2008г., изм. ДВ. бр.23 от 27 Март 2009г., изм. ДВ. бр.42 от 5 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.15 от 23 Февруари 2010г., изм. ДВ. бр.18 от 5 Март 2010г., изм. ДВ. бр.97 от 10 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.18 от 1 Март 2011г., изм. ДВ. бр.38 от 18 Май 2012г., доп. ДВ. бр.56 от 24 Юли 2012г., изм. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. и доп. ДВ.

бр.27 от 15 Март 2013г., изм. ДВ. бр.30 от 26 Март 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.61 от 25 Юли 2014г., изм. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.57 от 28 Юли 2015г., изм. ДВ. бр.60 от 7 Август 2015г., изм. ДВ. бр.102 от 29 Декември 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.59 от 29 Юли 2016г., изм. ДВ. бр.74 от 20 Септември 2016г., доп. ДВ. бр.8 от 24 Януари 2017г., изм. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2017г., доп. ДВ. бр.103 от 28 Декември 2017г., изм. ДВ. бр.7 от 19 Януари 2018г., изм. ДВ. бр.20 от 6 Март 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.37 от 4 Май 2018г., изм. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2019г., доп. ДВ. бр.45 от 7 Юни 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.100 от 20 Декември 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.13 от 14 Февруари 2020г., изм. ДВ. бр.52 от 9 Юни 2020г., доп. ДВ. бр.20 от 9 Март 2021г., изм. и доп. ДВ. бр.23 от 19 Март 2021г., изм. и доп. ДВ. бр.20 от 11 Март 2022г., изм. ДВ. бр.84 от 6 Октомври 2023г., изм. ДВ. бр.102 от 8 Декември 2023г.

Чл. 143. (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2019 г.) (1) Неравноправна клауза в договор, сключван с потребител, е уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя.

(2) Неравноправна е клаузата, която:

1. освобождава от отговорност или ограничава отговорността на производителя, търговеца или доставчика, произтичаща от закон, в случай на смърт или телесни повреди на потребителя, причинени в резултат на действие или бездействие от страна на търговеца или доставчика;

2. изключва или ограничава правата на потребителя, произтичащи от закон, по отношение на търговеца или доставчика или на друго лице при пълно или частично неизпълнение или неточно изпълнение на договорни задължения, включително изключва възможността за прихващане на задължение към търговеца или доставчика с друго насрещно вземане, което има спрямо него;

3. поставя изпълнението на задълженията на търговеца или доставчика в зависимост от условие, чието изпълнение зависи единствено от неговата воля;

4. позволява на търговеца или доставчика да задържи заплатените от потребителя суми, в случай че последният откаже да сключи или да изпълни договора, като същевременно не предвижда право на потребителя да получи обезщетение на същата стойност при неключване или неизпълнение на договора от страна на търговеца или доставчика;

5. задължава потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано високо обезщетение или неустойка;

6. позволява на търговеца или доставчика да се освободи от задълженията си по договора по своя преценка, като същата възможност не е предоставена на потребителя, както и да задържи сума, получена за престация, която не е извършил, когато сам прекрати договора;

7. позволява на търговеца или доставчика да прекрати действието на безсрочен договор без предизвестие, освен когато има сериозни основания за това;

8. предвижда необосновано кратък срок за мълчаливо съгласие за продължаване на договора при непротивопоставяне на потребителя;

9. предвижда автоматично продължаване на срочен договор, ако потребителят не заяви желание за прекратяването му, и срокът, в който трябва да направи това, е прекалено отдалечен от датата, на която изтича срочният договор;

10. налага на потребителя приемането на клаузи, с които той не е имал възможност да се запознае преди сключването на договора;

11. позволява на търговеца или доставчика да променя едностранно условията на договора въз основа на непредвидено в него основание;
12. позволява на търговеца или доставчика да променя едностранно без основание характеристиките на стоката или услугата;
13. предвижда цената да се определя при получаването на стоката или предоставянето на услугата или дава право на търговеца или доставчика да увеличава цената, без потребителят да има право в тези случаи да се откаже от договора, ако окончателно определената цена е значително завишена в сравнение с цената, уговорена при сключването на договора;
14. дава право на търговеца или доставчика да определи дали стоката или услугата отговаря на посочените в договора условия или му предоставя изключително право да тълкува клаузите на договора;
15. налага на потребителя да изпълни своите задължения, дори и ако търговецът или доставчикът не изпълни своите;
16. дава възможност на търговеца или доставчика без съгласието на потребителя да прехвърли правата и задълженията си по договора, когато това може да доведе до намаляване на гаранциите за потребителя;
17. изключва или възпрепятства правото на предявяване на иск или използването на други средства от страна на потребителя за решаването на спора, включително задължава потребителя да се обръща изключително към определен арбитражен съд, който не е предвиден по закон; ограничава необосновано средствата за доказване, с които потребителят разполага, или му налага тежестта на доказване, която съгласно приложимото право би трябвало да бъде за сметка на другата страна по договора;
18. ограничава обвързаността на търговеца или доставчика от поети чрез негови представители задължения или поставя неговите задължения в зависимост от спазването на определено условие;
19. не позволява на потребителя да прецени икономическите последици от сключването на договора;
20. поставя други подобни условия.

§ 13. от Допълнителните разпоредби: По смисъла на този закон:

1. "Потребител" е всяко физическо лице, което придобива стоки или ползва услуги, които не са предназначени за извършване на търговска или професионална дейност, и всяко физическо лице, което като страна по договор по този закон действа извън рамките на своята търговска или професионална дейност.

ГРАЖДАНСКИ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

В сила от 01.03.2008 г.

Обн. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.50 от 30 Май 2008г., изм. ДВ. бр.63 от 15 Юли 2008г., изм. ДВ. бр.69 от 5 Август 2008г., изм. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2009г., изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г., изм. ДВ. бр.32 от 28 Април 2009г., изм. ДВ. бр.42 от 5 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.47 от 23 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.13 от 16 Февруари 2010г., изм. ДВ. бр.100 от 21 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.5 от 14 Януари 2011г., изм. ДВ. бр.45 от 15 Юни 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.49 от 29 Юни 2012г., доп. ДВ. бр.99 от 14 Декември 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.53 от 27 Юни 2014г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.50 от 3 Юли 2015г., доп. ДВ. бр.15 от 23 Февруари 2016г., изм. ДВ. бр.43 от 7 Юни 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.8 от 24 Януари 2017г., доп. ДВ. бр.13 от 7 Февруари 2017г., изм. ДВ. бр.63 от 4 Август 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.86 от 27 Октомври 2017г., изм. ДВ. бр.96 от 1 Декември 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.102 от 22 Декември 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.42 от 22 Май 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.65 от 7 Август 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.38 от 10 Май 2019г., изм. ДВ. бр.83 от 22 Октомври 2019г., изм. ДВ. бр.98 от 13 Декември 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.100 от 20 Декември 2019г., доп. ДВ. бр.68 от 31 Юли 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.98 от 17 Ноември 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.110 от 29 Декември 2020г., изм. ДВ. бр.9 от 2 Февруари 2021г., изм. и доп. ДВ. бр.15 от 19 Февруари 2021г., изм. ДВ. бр.15 от 22 Февруари 2022г., доп. ДВ. бр.62 от 5 Август 2022г., изм. и доп. ДВ. бр.102 от 23 Декември 2022г., изм. и доп. ДВ. бр.11 от 2 Февруари 2023г., доп. ДВ. бр.66 от 1 Август 2023г., изм. и доп. ДВ. бр.80 от 19 Септември 2023г., изм. ДВ. бр.85 от 10 Октомври 2023г., изм. ДВ. бр.102 от 8 Декември 2023г.

Законност

Чл. 5. Съдът разглежда и решава делата според точния смисъл на законите, а когато те са непълни, неясни или противоречиви - според общия им разум. При липса на закон съдът основава решението си на основните начала на правото, обичая и морала.

Чл. 6. (1) Съдебните производства започват по молба на заинтересованото лице или по искане на прокурора в определените от закон случаи.

(2) Предметът на делото и обемът на дължимата защита и съдействие се определят от страните.

Служебно начало

Чл. 7. (1) Съдът служебно извършва необходимите процесуални действия по движението и приключването на делото и следи за допустимостта и надлежното извършване на процесуалните действия от страните. Той съдейства на страните за изясняване на делото от фактическа и правна страна.

(2) Съдът връчва на страните препис от актовете, които подлежат на самостоятелно обжалване.

(3) (Нова - ДВ, бр. 100 от 2019 г.) Съдът служебно следи за наличието на неравноправни клаузи в договор, сключен с потребител. Той осигурява възможност на страните да изразят становище по тези въпроси.

Състезателно начало

Чл. 8. (1) Всяка страна има право да бъде изслушана от съда, преди да бъде постановен акт, който има значение за нейните права и интереси.

(2) Страните посочват фактите, на които основават исканията си, и представят доказателства за тях.

(3) Съдът осигурява възможност на страните да се запознаят с исканията и доводите на насрещната страна, с предмета на делото и неговото движение, както и да изразят становище по тях.

Равенство на страните

Чл. 9. Съдът осигурява на страните равна възможност да упражняват предоставените им права. Той прилага закона еднакво спрямо всички.

Установяване на истината

Чл. 10. Съдът осигурява на страните възможност и им съдейства за установяване на фактите, които са от значение за решаването на делото.

Публичност и непосредственост

Чл. 11. Разглеждането на делата става устно в открито заседание, освен ако в закон е предвидено това да стане в закрито заседание.

Вътрешно убеждение

Чл. 12. Съдът преценява всички доказателства по делото и доводите на страните по вътрешно убеждение.

Разглеждане и решаване на делата в разумен срок

Чл. 13. Съдът разглежда и решава делата в разумен срок.

Съдържание на решението

Чл. 236. (1) Решението трябва да съдържа:

1. датата и мястото на постановяването му;
2. посочване на съда, имената на съдиите, на секретаря и на прокурора, когато той е взел участие в делото;
3. номера на делото, по което се постановява решението;
4. имената, съответно наименованието и адреса на страните;
5. какво постановява съдът по съществото на спора;
6. в тежест на кого се възлагат разноските;
7. (нова - ДВ, бр. 86 от 2017 г.) банковата сметка, по която да се преведат присъдените суми, или друг посочен от ищеца начин за плащане;
8. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 86 от 2017 г.) подлежи ли решението на обжалване, пред кой съд и в какъв срок.

(2) Към решението си съдът излага мотиви, в които се посочват исканията и възраженията на страните, преценката на доказателствата, фактическите констатации и правните изводи на съда.

(3) Решението се подписва от всички съдии, взели участие в постановяването му. Когато някой от съдиите не може да го подпише, председателят или старшият съдия отбелязва върху решението причините за това.

Обн. ДВ. бр.27 от 3 Април 1973г., изм. ДВ. бр.65 от 21 Юли 1995г., доп. ДВ. бр.55 от 17 Юни 2003г., изм. ДВ. бр.46 от 12 Юни 2007г., изм. и доп. ДВ. бр.34 от 3 Май 2016г.

Чл. 46. (1) (Изм. - ДВ, бр. 46 от 2007 г.) Разпоредбите на нормативните актове се прилагат според точния им смисъл, а ако са неясни, се тълкуват в смисъла, който най-много отговаря на други разпоредби, на целта на тълкувания акт и на основните начала на правото на Република България.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 46 от 2007 г.) Когато нормативният акт е непълен, за неуредените от него случаи се прилагат разпоредбите, които се отнасят до подобни случаи, ако това отговаря на целта на акта. Ако такива разпоредби липсват, отношенията се уреждат съобразно основните начала на правото на Република България.

(3) Наказателна, административна или дисциплинарна отговорност не може да се обосновава съобразно предходната алинея.

ЗАКОН ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА И ДОГОВОРИТЕ

Отразена деноминацията от 05.07.1999 г.

Попр. ДВ. бр.2 от 5 Декември 1950г., обн. ДВ. бр.275 от 22 Ноември 1950г., изм. ДВ. бр.69 от 28 Август 1951г., изм. ДВ. бр.92 от 7 Ноември 1952г., изм. ДВ. бр.85 от 1 Ноември 1963г., изм. ДВ. бр.27 от 3 Април 1973г., изм. ДВ. бр.16 от 25 Февруари 1977г., изм. ДВ. бр.28 от 9 Април 1982г., изм. ДВ. бр.30 от 13 Април 1990г., изм. ДВ. бр.12 от 12 Февруари 1993г., изм. ДВ. бр.56 от 29 Юни 1993г., изм. ДВ. бр.83 от 1 Октомври 1996г., изм. ДВ. бр.104 от 6 Декември 1996г., изм. ДВ. бр.83 от 21 Септември 1999г., изм. ДВ. бр.103 от 30 Ноември 1999г., изм. ДВ. бр.34 от 25 Април 2000г., доп. ДВ. бр.19 от 28 Февруари 2003г., изм. ДВ. бр.42 от 17 Май 2005г., изм. ДВ. бр.43 от 20 Май 2005г., изм. ДВ. бр.36 от 2 Май 2006г., изм. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.92 от 13 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.50 от 30 Май 2008г., изм. ДВ. бр.96 от 1 Декември 2017г., доп. ДВ. бр.42 от 22 Май 2018г., доп. ДВ. бр.102 от 1 Декември 2020г., изм. ДВ. бр.35 от 27 Април 2021г.

Чл. 69. Ако задължението е без срок, кредиторът може да иска изпълнението му веднага.

Ако изпълнението е предоставено на волята или на възможностите на длъжника, кредиторът може да поиска от районния съд да даде на длъжника достатъчен срок.

Чл. 84. Когато денят за изпълнение на задължението е определен, длъжникът изпада в забава след изтичането му. Но ако този ден е изтекъл след смъртта на длъжника, неговите наследници изпадат в забава след изтичане на 7 дни от поканата.

Когато няма определен ден за изпълнение, длъжникът изпада в забава, след като бъде поканен от кредитора.

При задължение от непозволено увреждане длъжникът се смята в забава и без покана.

Чл. 110. С изтичане на петгодишна давност се погасяват всички вземания, за които законът не предвижда друг срок.

Чл. 111. С изтичане на тригодишна давност се погасяват:

а) вземанията за възнаграждение за труд, за които не е предвидена друга давност;

б) (изм. - ДВ, бр. 12 от 1993 г.) вземанията за обезщетения и неустойки от неизпълнен договор;

в) вземанията за наем, за лихви и за други периодични плащания.

г) (зал. - ДВ, бр. 12 от 1993 г.)

Чл. 112. (Изм. - ДВ, бр. 16 от 1977 г., отм. - бр. 12 от 1993 г., нов - ДВ, бр. 102 от 2020 г., в сила от 02.06.2021 г.) С изтичането на десетгодишна давност се погасяват парични вземания срещу физически лица, независимо от прекъсването и, освен когато задължението е отсрочено или разсрочено.

Давността по ал. 1 не се прилага за вземания:

1. от търговската дейност на еднолични търговци или на физически лица - съдружници в дружество по чл. 357;
2. за непозволено увреждане;
3. за неоснователно обогатяване;
4. за издръжка;
5. за трудово възнаграждение;
6. за обезщетения по Кодекса на труда;
7. по повод приватизационна сделка;
8. по повод имущество, реституирано по реда на нормативен акт.

За давността по ал. 1 се прилагат чл. 115 и 118.

Чл. 113. Недействително е съглашението, с което се скъсяват или удължават установените давностни срокове, както и отказът от давност, преди тя да е изтекла.

Чл. 114. Давността почва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо.

Ако е уговорено, че вземането става изискуемо след покана, давността започва да тече от деня, в който задължението е възникнало.

За вземания от непозволено увреждане давността почва да тече от откриването на дееца.

(Нова ал. 4 - ДВ, бр. 12 от 1993 г.) При искиове за неустойка за забава давностният срок започва да тече от последния ден, за който се начислява неустойката.

Чл. 115. Давност не тече:

- а) между деца и родители, докато последните упражняват родителски права;
- б) между намиращи се под настойничество или попечителство и техните настойници или попечители, докато трае настойничеството или попечителството;
- в) между съпрузи;
- г) за вземанията на лица, чието имущество по закон или по разпореждане на съда е под управление, срещу управителя, докато трае управлението;
- д) за вземанията за обезщетение на юридически лица срещу техните управители, докато последните са на служба;

е) за вземанията на ненавършили пълнолетие и на поставени под запрещение лица за времето, през което нямат назначен законен представител или попечител, и 6 месеца след назначаването на такъв или след прекратяването на недееспособността;

ж) докато трае съдебният процес относно вземането.

Ако давностният срок изтича по време, когато кредиторът или длъжникът са военно мобилизирани, искът може да бъде предявен до изтичане на 6 месеца от демобилизирането им.

Чл. 116. Давността се прекъсва:

а) с признаване на вземането от длъжника;

б) с предявяване на иск или възражение или на искане за почване на помирително производство; ако искът или възражението или искането за почване на помирително производство не бъдат уважени, давността не се смята прекъснатата;

в) с предприемане на действия за принудително изпълнение.

Чл. 116а. (Нов - ДВ, бр. 42 от 2018 г.) Когато вземането е предявено частично, давността се спира или прекъсва само за предявената част.

Чл. 117. От прекъсването на давността почва да тече нова давност.

(Ал. 2 изм. - ДВ, бр. 12 от 1993 г.) Ако вземането е установено със съдебно решение, срокът на новата давност е всякога пет години.

Чл. 118. Ако длъжникът изпълни задължението си след изтичането на давността, той няма право да иска обратно платеното, макар и в момента на плащането да не е знаел, че давността е изтекла.

Чл. 119. С погасяването на главното вземане се погасяват и произтичащите от него допълнителни вземания, макар давността за тях да не е изтекла.

ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА В И К УСЛУГИ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ ОТ В И К ОПЕРАТОР ГР. БУРГАС

Чл. 2. (1) Потребители на В и К услуги са:

1. юридически или физически лица - собственици или ползватели на имоти, за които се предоставят В и К услуги;

2. юридически или физически лица – собственици или ползватели на имоти в етажна собственост;

3. предприятия, ползващи вода от водоснабдителните мрежи на населените места за технологични нужди или подаващи я на други потребители след съответна обработка по самостоятелна водопроводна инсталация, непредназначена за питейни води;

4. В и К операторите по чл.2 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ), които купуват питейни води за предоставяне на услуги за доставяне на вода за питейно-битови нужди и/или отвеждат и пречистват отпадъчни води на/от други В и К оператори.

(2) В случаите, когато правата на потребител се притежават от няколко лица, те се упражняват от всички заедно или чрез пълномощник.

(3) Потребител, по смисъла на настоящите общи условия, може да бъде и наемател на имот, за който се предоставят В и К услуги. Лицето по ал.1, т. 1 или т. 2 се задължава солидарно с наемателя за дължимите суми за ползваните В и К услуги за времето на наемното правоотношение с писмена декларация – съгласие.

Чл. 3. Потребителите ползват В и К услугите, предоставяни от В и К оператора за:

1. питейно-битови нужди;
2. стопански нужди;
3. обществени нужди, включително за нуждите на лицата на бюджетна издръжка.

Чл. 7. В и К операторът има право

1. да получи в срок от потребителя дължимите суми за предоставените В и К услуги;

Чл. 31. (1) В и К операторът издава ежемесечни фактури, освен при изрична договореност за различен период на фактуриране.

(2) Потребителите са длъжни да заплащат дължимите суми за ползваните от тях В и К услуги в 30 дневен срок след датата на фактуриране.

Чл. 42. При неизпълнение в срок на задължението си за заплащане на ползваните услуги, потребителят дължи на В и К оператора обезщетение в размер на законната лихва, съгласно чл. 86, ал. 1 от Закона за задълженията и договорите, считано от първия ден след настъпване на падежа до деня на постъпване на дължимата сума по сметка на В и К оператора.

III. Относима национална съдебна практика:

Решение № 801/11.04.2022 г. по гр. д. № 6686/2021 г. на СГС;

Решение № 806/28.02.2019 г. по гр. д. № 6360/2018 г. на Пловдивски районен съд;

Решение № 293/16.04.2020 г. по в. т. д. № 125/2020 г. на Варненски окръжен съд;

Решение № 849/15.08.2022 г. по в. т. д. № 857/2022 г. на Бургаски окръжен съд.

IV. Разпоредби от правото на Европейския съюз, чието тълкуване е предмет на запитването:

ДИРЕКТИВА 2011/83/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 25 октомври 2011 година относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета

Член 1

Предмет

Целта на настоящата директива е чрез постигането на високо равнище на защита на потребителите да допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар, като сближи някои аспекти на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно договорите, сключени между потребители и търговци.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

1. „потребител“ означава всяко физическо лице, което като страна по договори, попадащи в приложното поле на настоящата директива, действа извън рамките на своята търговска или стопанска дейност, занаят или професия;

Член 3

Приложно поле

1. Настоящата директива се прилага при условията и до степента, предвидени в разпоредбите ѝ, към всички договори, сключени между търговец и потребител. Тя се прилага също за договорите за доставка на вода, газ, електрическа енергия или за централно отопление, включително от публични доставчици, доколкото тези стоки се предоставят на договорна основа.

2. Ако някоя от разпоредбите на настоящата директива противоречи на разпоредба на друг акт на Съюза, регулиращ конкретни сектори, разпоредбата на другия акт на Съюза има предимство и се прилага за тези конкретни сектори.

Член 4

Равнище на хармонизация

Държавите-членки не могат да запазват или въвеждат в своето национално право разпоредби, отклоняващи се от предвидените в настоящата директива, включително повече или по-малко строги разпоредби, с които да гарантират различно равнище на защита на потребителите, освен ако в настоящата директива не е предвидено друго.

КОНСОЛИДИРАН ТЕКСТ НА ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.

Член 19

1. Съдът на Европейския съюз се състои от Съд, Общ съд и специализирани съдилища. Той осигурява спазването на правото при тълкуването и прилагането на Договорите. Държавите-членки установяват правните средства, необходими за осигуряването на ефективна правна защита в областите, обхванати от правото на Съюза

КОНСОЛИДИРАН ТЕКСТ НА ДОГОВОРА ЗА ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА

ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.

ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Член 169 (предишен член 153 от ДЕО)

1. С цел подкрепа на интересите на потребителите и осигуряването на високо равнище на защита на потребителите, Съюзът съдейства за закрилата на здравето, сигурността и икономическите интереси на потребителите, както и за развитието на тяхното право на информация, просвета и самоорганизиране с цел защита на техните интереси.

2. Съюзът допринася за постигането на целите, посочени в параграф 1 посредством:
а) мерки, които той приема по силата на член 114 в рамките на доизграждането на вътрешния пазар; б) мерки, които подкрепят и допълват политиката, осъществявана от държавите-членки и осигуряват наблюдението върху нея.

3. Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура и след консултация с Икономическия и социален комитет, приемат мерките, посочени в параграф 2, буква б).

4. Мерките, приети по силата на параграф 3, не са пречка за която и да е държава-членка да запази или въведе по-стриктни защитни мерки. Тези мерки трябва да бъдат съвместими с Договорите. Те се съобщават на Комисията.

V. Причините, поради които настоящият съдебен състав смята, че исканото

преюдициално заключение е от значение за правилното решаване на делото:

Настоящото производство е образувано по иск на оператор за доставка на вода срещу физическо лице – гражданин на държава-членка на Европейския съюз – Република България. Безспорно съобразно всички определения в правото на ЕС и в българското законодателство ответникът е „потребител“, като физическо лице, което е страна по договор за доставка на вода. Твърденията са, че ответникът е придобил собствеността върху недвижими имоти в Република България и в тази връзка, по силата на общи условия, одобрени от доставчика на вода, следва да заплаща изразходеното количество вода, като не е заплатил същото за определен период. С оглед това, се претендира стойността на предоставеното количество вода, както обезщетение за забава в размер на законна лихва / мораторна лихва/.

Най-напред ще се направят няколко терминологични уточнения характерни за националното право на РБългария. В Закона за задълженията и договорите (ЗЗД) се прави отчетлива разлика между изискуемост на вземането и падеж на задължението, респ. забава на длъжника. Под изискуемост на вземането (респ. на задължението) се разбира абстрактната годност то да бъде поискано от кредитора. Ако задължението е срочно, тоест страните са уговорили срок след който същото трябва да бъде изпълнено изискуемостта настъпва след изтичане на срока и давностният срок започва да тече от този момент, а ако задължението е безсрочно, тоест страните не са уговорили срок, след който да бъде изпълнено изискуемостта настъпва, респ. давността започва да тече от възникване на задължението – арг. чл. 114 ал. 2 от ЗЗД. Падежът е момент във времето, след който длъжникът изпада в забава и кредиторът може да иска осъществяване на своето вземане по принудителен ред. Когато задължението е срочно, с изтичане на срока настъпва падежът и длъжникът изпада в забава (при срочните задължения моментът на изискуемостта и падежът, респ. забавата съвпадат – настъпват след изтичане на уговорения между страните срок), а ако задължението е безсрочно, за да настъпи падежът, респ. длъжникът да изпадне в забава, то той трябва да бъде изрично поканен от кредитора – чл. 84 ал. 2 от ЗЗД /тоест при безсрочните задължения изискуемостта настъпва от възникване на задължението, а забавата от – получаването от длъжника на покана за изпълнение/. Значението на падежа и забавата се свързват с това, че от настъпването им в тежест на длъжника започва да се начислява мораторна лихва, считано от деня следващ деня на забавата до окончателното изплащане на задължението.

Във връзка с тази предстояща дейност на съда възникват определени затруднения, които според настоящия съдебен състав заплашват осигуряването на правните средства за ефективна правна защита в област, обхваната от правото на Съюза, а именно защитата на потребителите. В Общи условия за предоставяне на В и К услуги на потребителите от В и К оператор гр. Бургас е предвидено в чл. 31, ал. 1, че В и К операторът издава ежемесечни фактури, освен при изрична договореност за различен период на фактуриране. В ал. 2 от същия текст от общите условия обаче е предвидено, че потребителите са длъжни да заплащат дължимите суми за ползваните от тях В и К услуги в 30 дневен срок след датата на фактуриране. Изискуемостта и падежът на вземанията на В и К операторите са уредени идентично в общите условия на операторите във всички градове в РБългария – София, Пловдив, Варна, Бургас и прочее. Предвид това, при противопоставено, от потребителя, възражение за погасителна давност на вземанията на ВиК за предоставени услуги, съдилищата в страната процедурат идентично, приемайки следното: Съобразява се разпоредбата на чл. 114 от ЗЗД, според която давността почва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо, както и че когато между страните има уговорен срок за плащане изискуемостта настъпва след изтичането му – в случая има уговорен срок, тъй като според чл. 31 ал. 2 от ОУ на ВиК задълженията за ползваните услуги следва да бъдат заплатени в 30-дневен срок след датата на фактуриране. Така в зависимост от факта на издаване на фактура от ВиК оператора и изтичането на 30 дневен срок от тази дата съдилищата преценяват дали вземането на търговеца е погасено по давност изцяло или отчасти. Принципно няма пречка страните да уговорят срок за заплащане на задължения възникнали от сключен между тях договор, включително в общи условия. Когато има уговорен такъв срок моментът на изискуемостта, респективно давността започва да тече след изтичане на уговорения срок. Проблемът поставящ в неравно положение потребителите в случая се дължи на обстоятелството, че в общите условия на ВиК оператора е уговорено, че този срок започва да тече след датата фактуриране. Следователно изискуемостта на вземането на търговеца, респективно началото на давностния срок за това вземане настъпва след издаване на фактура, след което започва да тече 30 дневен срок и едва след изтичането му започва да тече давностния срок. Така фактически началото на давностния срок е поставено в зависимост от поведение на търговеца, което създава тежест за потребителите, защото е възможно и не рядко се случва, търговецът да не издава фактури ежемесечно, при възникване на всяко месечно задължение, както е предвидено в чл. 31 ал. 1 от ОУ на ВиК - Бургас, а да издава фактура на много по-късен етап и по този начин фактически да удължава давността на вземанията си. Настоящият състав счита, че последното поражда съмнения относно възможна неравноправност на клаузата на чл. 31 ал. 2 от ОУ на ВиК - Бургас, тъй като дава възможност на търговеца едностранно да определя изискуемостта на вземанията си, а оттам и на началото на давностните срокове за тях в ущърб на потребителите. Това от своя страна поражда необходимост да бъде осъществено тълкуване от Съда на Европейския съюз относно възможният неравноправен характер на чл. 31 ал. 2 от ОУ на ВиК – Бургас и дали същият противоречи на чл. 3 от ДИРЕКТИВА 93/13/ЕИО НА СЪВЕТА от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори (Директивата), както и на т. 1 б) от Приложението към чл. 3 от Директивата, тъй като фактически ВиК масово не спазва задължението си по чл. 31 ал. 1 от ОУ на ВиК – Бургас да издава ежемесечно фактури, като по този начин нарушава кореспондиращото на това задължение, правото на потребителя да му бъдат издавани фактури за всеки месец на потребление поотделно. В конкретния случай, видно от самата претенция на ВиК – Бургас, както и от представените по делото фактури, че във факури, издадени в периода от 25.08.2021 г. до 25.05.2023 г. са включени задължения възникнали в началото на 2020 г., тоест фактурите са издадени значително по-късно от възникване на задължението /задължението възниква ежемесечно, вследствие потреблението на вода/.

Вторият проблем произтичащ от чл. 31 ал. 2 от ОУ на ВиК-Бургас се свързва с обстоятелството, че удължавайки давността за главните си вземания търговецът удължава и давността за произтичащите от тях задължения за мораторна лихва, тъй като съгласно чл. 119 от ЗЗД с погасяването на главното вземане се погасяват и произтичащите от него допълнителни вземания, макар давността за тях да не е изтекла. Следователно с по-ранното

погасяване на главните вземания, биха се погасили и задълженията за мораторна лихва. Противно на това обаче, към настоящия момент българските съдилища присъждат и мораторни лихви върху главници, които биха били погасени по давност, в случай, че чл. 31 ал. 2 от ОУ на ВиК-Бургас се окаже неравноправна клауза.

Третият проблем произтичащ от чл. 31 ал. 2 от ОУ на ВиК-Бургас се свързва със следното: Понастоящем ВиК операторът и съдилищата, не отчитайки възможната неравноправност на тази клауза, я прилагат и считат възникналите в тежест на потребителя задължения за заплащане на ВиК услуги за срочни, тоест след изтичането на уговорения срок потребителят автоматично изпада в забава, кредиторът претендира мораторна лихва върху главницата от забавата до окончателното изплащане на дълга и съдът присъжда тази мораторна лихва. Последното значително увеличава финансовата тежест на потребителя, тъй като ако бъде отчетен неравноправния характер на клаузата по чл. 31 ал. 2 от ОУ на ВиК-Бургас /която уговаря срок за изпълнение, започващ да тече след издаване на фактура от търговеца/ и същата се счита за несъществуваща още от момента на сключване на договора, съобразно чл. 84 ал. 2 от ЗЗД, главното задължение ще е безсрочно и ще има нужда длъжникът да бъде поканен, но тъй като същият никога не е бил поканен, то исквете за мораторна лихва на ВиК биха били неоснователни, защото не са потребителят не бил поканен да плати, респ. не е поставен в забава. По настоящем по делата не се представят доказателства за покана на потребителите от ВиК оператора, но въпреки това, съдилищата считайки, че задължението е срочно, съобразно уговорката по чл. 31 ал. 2 от ОУ на ВиК-Бургас, респ. считайки, че потребителят е изпаднал в забава след изтичане на срока, присъждат претендираните мораторни лихви.

По изложените съображения за Районен съд - Бургас правилното решаване на спора и правилното провеждане на последващите процесуални действия по делото, изисква тълкуване на съответните разпоредби от правото на Европейския съюз.

Така мотивиран и на основание чл. 631, ал. 1 ГПК и чл. 23 от Статута на съда на Европейския съюз, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

СПИРА производството по гр. д. № 7554 по описа за 2023 г. на РС - Бургас до поризнасяне на Съда на Европейския Съюз по отправеното преюдициално запитване, **на основание чл. 23 от Статута на Съда на Европейския съюз.**

ОТПРАВЯ ПРЕЮДИЦИАЛНО ЗАПИТВАНЕ ДО СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ на основание чл. 267 ДФЕС със следния въпрос:

1. Следва ли да се тълкува чл. 3 пар. 1 от ДИРЕКТИВА 93/13/ЕИО НА СЪВЕТА от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори в насока, че калуза уговорена в чл. 32, ал. 2 Общите условия на ВиК бургас създава в ущърб на потребителя значителна неравноправност между правата и задълженията, произтичащи от общите условия с оглед обстоятелството, че изискуемостта на вземането съобразно този текст от общите условия, респ. началото на давностния срок за вземането за предоставени на потребителите услуги от ВиК-Бургас е обусловена единствено от поведението на ВиК оператора чрез издаване на фактура, включително и когато е налице неизпълнение на задължението му да издава ежемесечно фактури?

Препис от определението да се връчи на страните за сведение.

Определението не подлежи на обжалване.

Съдия при Районен съд – Бургас: _____